

บทความวิจัย

แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ปิยะดา ภัคดีอำนาจ¹

พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง จากแผนงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ รายงานผลการจัดสวัสดิการรายได้แก่ผู้สูงอายุ แผนงานด้านที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ แผนงานด้านกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ แผนงานการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ แผนงานส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ และจากการทำแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุจำนวน 60 คน ในเขตตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ผลการศึกษา พบว่า การจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ระดับการจัด

¹ นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² รองศาสตราจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ จากเกณฑ์ทั้ง 6 ด้าน ได้ผ่านเกณฑ์แค่ 1 ด้าน คือ ด้านที่ 5 การสร้างความมั่นคงแก่ผู้สูงอายุ โดยมีการดำเนินการกิจกรรม คือ การเปิดโอกาสในการเรียนรู้สังเคราะห์การจัดงานศพ การรณรงค์การอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ เป็นต้น และไม่ผ่านจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ ด้านที่ 2 การจัดสวัสดิการรายได้แก่ผู้สูงอายุ ด้านที่ 3 การบริการที่พักแก่ผู้สูงอายุ ด้านที่ 4 การส่งเสริมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ และด้านที่ 6 การบริการและเครือข่ายแก่ผู้สูงอายุ การที่จะทำให้ผ่านเกณฑ์นั้นองค์การบริหารส่วนตำบลกตองจะต้องดำเนินการกิจกรรมเพิ่มเติม คือ มีการจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ การบริการตรวจสุขภาพที่บ้าน การจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุยากจนหรือไม่มีบ้าน การส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ การให้มีที่พักอาศัยแก่ผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ การจัดให้มีที่พักแก่ผู้รับการรักษาในสถานพยาบาล การมีสโมสรผู้สูงอายุเพื่อการนันทนาการ การจัดทัศนศึกษาแก่ผู้สูงอายุ การจัดให้มีศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ การมีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน การจัดตั้งระบบเฝ้าระวังและดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น โดยมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งจะสามารถประหยัดงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลกตองและจะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนตำบลกตองต่อไป

คำสำคัญ : สวัสดิการสังคม องค์การบริหารส่วนตำบล

RESEARCH ARTICLE

The Guideline of Development Social Welfare for Elderly of Katong Sub-District Administrative Organization, Yaha District, Yala Province

Piyada Pukdeeamnut

Pornchai Likitthammarot

Abstract

The objective of this study is to study the guideline of development social welfare for elderly of Katong sub-district Administrative organization. Yaha district Yala province. The study was carried out by the study of documents concerning the guideline of development social welfare for elderly of Katong sub-district Administrative organization from health promotion project. Which report the result of income arrangement for elderly, resident project for elderly, recreational activities project for elderly, social welfare for elderly project, health promotion project. It was carried out by questionnaire from the elderly sample group numbering of 60 people in the area of Katong sub-district. Yaha district Yala province.

The result study found that the guideline of development social welfare for elderly of Katong sub-district Administrative

Organization, Yaha district, Yala province. From social welfare for elderly 6 criteria level passed only 1 criterion which is criterion 5 that is stability of the elderly by procedural activities for example open opportunity to study the funeral services and the assistance in funeral services and campaign of living together with elderly. The rest of 5 criteria which did not pass the standard are as follow: Aspect 1. Health services for elderly. Aspect 2. Social welfare income for elderly. Aspect 3. Shelter service for elderly. Aspect 4. Recreational activities for elderly. Aspect 6. Services and network for elderly. The way of improving these criteria is The Katong sub-district Administrative organization must increase more activities such as arrangement of health services center for elderly, home health services, social welfare for poor elderly of those without residences. Social welfare fund for elderly, residence for elderly of those with poor health condition, arrangement of places to stay for those who confine at the hospital. Social club for elderly for the purpose of recreational activities, field trip for elderly, establishment of multi purpose activities center for elderly, day care center for elderly, provision of alarm system to take care of elder etc. This can be done by the coordination between the

related working units in order to facilitate for elderly. Which can save the budget of Katong sub-district Administrative organization and give the most benefit for the people in Katong sub-district administrative organization.

KeyWord : Social welfare, Sub-district Administrative Organization

บทนำ

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสวัสดิการ สังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย อำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16 (10) เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจในการ จัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น ของตนเอง ในการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2543) ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้ให้ ความสำคัญในการคุ้มครองทางสังคมให้กับผู้สูงอายุจะเน้นที่การ สังเคราะห์ผู้สูงอายุเช่นกัน มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการ ให้กับผู้สูงอายุ ตามมาตรา 80 กำหนดไว้ว่า “ รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและ พึ่งตนเองได้” มาตรา 54 กำหนดไว้ว่า “ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปี บริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือ จากรัฐทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการ กำหนดบทบาทเกี่ยวกับผู้สูงอายุไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 มาตรา 67 (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ โดยมี

การกำหนดมาตรฐานเพื่อการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุเฉพาะด้าน จำนวน 6 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) ด้านที่พักอาศัย 3) ด้านนันทนาการ 4) ด้านรายได้ 5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและคุ้มครอง และ 6) ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่าย เกื้อหนุนของผู้สูงอายุ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการ ประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานของตนเอง (กรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น, 2548)

องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา มี ข้อมูลประชากรในวัยสูงอายุ ณ 30 กันยายน 2554 จำนวน 414 คน องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง จึงต้องมีการประเมินการดำเนินการตาม มาตรฐานดังกล่าวและเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดสวัสดิการมา รองรับสังคมผู้สูงอายุอย่างทันที่และพร้อมที่จะก้าวทันสถานการณ์ของ ผู้สูงอายุ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ทั้ง 6 ด้านดังกล่าว (องค์การบริหาร ส่วนตำบลกาตอง, 2554)

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุในสังคมไทย หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีการ เปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในลักษณะของการเสื่อมถอย การ เจริญเติบโตของร่างกาย และความต้านทานโรคน้อยลง ความสามารถ

ด้านการปรับตัวและบทบาททางสังคมของแต่ละบุคคลจะมีความสามารถ
ที่แตกต่างกันออกไป (อุบลรัตน์ เฟิงสถิต, 2546 : 7)

แนวคิดด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2549:80-83) ได้อธิบายถึง การดำเนินงาน
เพื่อก่อให้เกิดสวัสดิการที่ดีต่อผู้สูงอายุ ว่ามีแนวคิดที่เป็นเป้าหมายของการ
พัฒนาสังคมหลากหลายประการ ซึ่งในประเทศไทยปัจจุบันมี 2 แนวคิด
หลัก คือ แนวคิดคุณภาพชีวิตและแนวคิดความมั่นคงของมนุษย์

มาตรฐานและตัวชี้วัดการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ

มาตรฐานการจัดบริการเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ตามอำนาจ
หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ (กรม
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548)

1. มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล

1) จัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ 2) บริการตรวจ
สุขภาพที่บ้าน 3) บริการให้ความรู้ แนะนำ การดูแลสุขภาพที่ถูกวิธีให้กับผู้
ที่ดูแลผู้สูงอายุ เช่นการจัดโครงการฝึกอบรมให้ผู้ที่ต้องดูแลผู้สูงอายุใน
ครัวเรือน 4) บริการตรวจสุขภาพประจำปี 5) บริการให้คำแนะนำเกี่ยวกับ
สุขภาพและโรคภัยไข้เจ็บเป็นรายบุคคล 6) ออกบัตรประจำตัวให้กับ
ผู้สูงอายุเพื่อรักษาฟรีในโรงพยาบาล ผู้สูงอายุมีสิทธิรับการรักษาพยาบาล
จากสถานพยาบาลแห่งนั้น โดยไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาล ในที่นี้
หมายถึงเงินที่สถานพยาบาลเรียกเก็บในการรักษาพยาบาล ตามระเบียบ

กระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการสงเคราะห์ผู้สูงอายุด้านการ
รักษาพยาบาล พ.ศ. 2535 7) การบริการทางการแพทย์และการบริการ
สาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณี
พิเศษ 8) บริการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล 9) การประกันสุขภาพ 10)
บริการด้านกายภาพบำบัด

2. มาตรฐานด้านรายได้

1) จัดสวัสดิการด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุที่ยากจนและไม่มีแหล่ง
พึ่งพิงที่เพียงพอ 2) ส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุใน
ชุมชน 3) การช่วยเหลือค่าครองชีพประจำวัน 4) จ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ
5) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม 6)
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 7) ให้ส่วนลดในรายการต่างๆ เช่น ค่าชื้อยา ค่า
โดยสารรถสาธารณะ ด้านบันเทิง และสถานที่ราชการ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์
โบราณสถาน อุทยานแห่งชาติตลอดจน ค่าบริการด้านทัศนธรรม 8) ให้ทุน
ประกอบอาชีพที่เหมาะสม

3. มาตรฐานด้านที่พักอาศัย

1) บ้านพักคนชรา เป็นบริการที่พักรักษาที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่มี
ปัญหาทางด้านสุขภาพร่างกายและอารมณ์ ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหา
ทางด้านการเงินหรือปัญหาอื่นๆ อันเป็นเหตุจำเป็นที่ต้องแยกออกจาก
ครอบครัว หรือผู้มิอาจได้น้อย 2) สถานพยาบาล เป็นบริการที่พักรักษา
สำหรับผู้สูงอายุที่ต้องการรักษาพยาบาลเป็นประจำและต่อเนื่อง หรือ

ต้องการการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด 3) บ้านพักคนชราที่ต้องเสียค่าบริการ
ส่วนหนึ่ง 4) บริการครอบครัวอุปการะ เป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุที่อยู่
คนเดียว หรือไร้ที่พึ่ง 5) การจัดที่พักอาศัยและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความ
จำเป็นอย่างทั่วถึง

4. มาตรฐานด้านนันทนาการ

1) การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์กลางข่าวสาร แหล่ง
พบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ รวมทั้งเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา จัดทัศนศึกษา
ด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม และธรรมชาติ 2) ศูนย์บริการผู้สูงอายุ
เพื่อให้การปรึกษาแก่ผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัว เป็นสถานที่ออกกำลังกาย
กำลังกาย เล่นกีฬา พักผ่อนหย่อนใจ ทำงานอดิเรก เป็นต้น 3) สโมสร
ผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์รวมของผู้สูงอายุในการพักผ่อน ออกกำลังกาย
พบปะสังสรรค์ การรับบริการตรวจสุขภาพ การเรียนอาชีพ การเรียนภาษา
การรับปรึกษาปัญหาการบำเพ็ญประโยชน์ให้สังคม เช่น สอนหนังสือ เล่า
นิทาน สอนดนตรี สอนลีลาศ ตลอดจนการเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุที่เจ็บป่วย
และพิการ 4) บริการนันทนาการ งานรื่นเริงในวันนักขัตฤกษ์ 5) การจัด
กิจกรรมนันทนาการร่วมกับเยาวชน คนในชุมชน กลุ่มเครือข่าย 6) การ
ทัศนศึกษาแหล่งธรรมชาติ ศาสนสถาน แหล่งท่องเที่ยวนอกสถานที่

5. มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง

- 1) โอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคม
- 2) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น
- 3) การส่งเสริมหรือการจัดการศพตามประเพณี
- 4) จัดตั้งศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน โดยมีลักษณะการให้บริการดังนี้ การบริการภายในศูนย์ ได้แก่ บริการด้านสุขภาพอนามัย กายภาพบำบัดสังคมสงเคราะห์ กิจกรรมเสริมรายได้ กิจกรรมเสริมความรู้ นันทนาการ และกิจกรรมด้านศาสนา เป็นต้น บริการหน่วยเคลื่อนที่ เป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน โดยการออกหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมเยียน ให้คำแนะนำปรึกษาแก้ไขปัญหา บริการด้านสุขภาพอนามัย และบริการด้านข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น บริการบ้านพักฉุกเฉิน เป็นการบริการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าโดยการรับเข้าบ้านพักในบ้านพักฉุกเฉินเป็นการชั่วคราว
- 5) บริการด้านศาสนกิจ และบริการฌาปนกิจให้คนชราที่ไม่มีญาติ
- 6) จัดฌาปนกิจสงเคราะห์
- 7) ลดหย่อนภาษีเงินได้ให้แก่บุตร ซึ่งเป็นผู้อุปการะเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่เป็นบุพการีและไม่มีรายได้ หรือมีรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท (ซึ่งขณะนี้กรมสรรพากรได้ดำเนินการในส่วนดังกล่าวแล้ว)
- 8) จัดให้มีกฎหมายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของ

ผู้สูงอายุ 9) ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้อยู่กับครอบครัวอย่างมีคุณภาพและ
ต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิต 10) รณรงค์ให้คนในครอบครัว และชุมชน
เห็นคุณค่าของผู้สูงอายุ 11) ส่งเสริมค่านิยมในการอยู่ร่วมกันกับผู้สูงอายุ
12) ส่งเสริมสมาชิกในครอบครัวให้มีศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุ โดยการ
ให้ความรู้และข้อมูลแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุเกี่ยวกับบริการต่าง ๆ ที่เป็น
ประโยชน์ 13) บริการด้านกฎหมาย เพื่อป้องกันรักษาความปลอดภัย สิทธิ
และสวัสดิการ 14) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูก
ทารุณกรรมหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือถูก
ทอดทิ้ง 15) การให้คำแนะนำ ปรีกษา หรือดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทาง
คดี หรือในทางการแก้ไขปัญหาครอบครัว

6. มาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการ เกื้อหนุน

1) ศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ 2) ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุใน
เวลากลางวัน 3) บริการเยี่ยมบ้าน 4) ระบบดูแลผู้สูงอายุในชุมชน 5)
บริการชุมชนเคลื่อนที่ไปในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล 6) จัดตั้ง
ระบบเฝ้าระวัง เกื้อกูล และดูแลผู้สูงอายุโดยชุมชน 7) จัดให้มีอาสาสมัคร
ดูแลผู้สูงอายุในชุมชน 8) ให้ความรู้ความสามารถให้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุและ
อาสาสมัครผู้ดูแล 9) สนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีเครือข่ายช่วยเหลือซึ่งกันและ
กัน ในชุมชน 10) บริการแม่บ้าน โดยการจัดส่งแม่บ้านไปช่วยเหลือผู้สูงอายุ

ในการทำงานบ้านต่างๆ เช่น การจ่ายของ ทำความสะอาดบ้าน ประกอบอาหาร และการช่วยเหลืออื่นๆ ที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุสบายขึ้น.

แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มีโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ในตัวชี้วัด 6 ด้าน ดังนี้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักอาศัย ด้านนันทนาการ ด้านรายได้ ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและคุ้มครอง ด้านการสร้างบริการทางสังคมและเครือข่ายเกื้อหนุนของผู้สูงอายุ

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา อายุตั้งแต่ 55-60 ปีขึ้นไปจำนวน 414 คน โดยวิธีการได้มาซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ได้มาจากสูตรของ Yamane ด้วยค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่ม
ตัวอย่าง .12 คือ

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างของผู้สูงอายุจำนวน 60 คน หลังจากนั้นได้ใช้การสุ่ม
ตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างดังกล่าว สำหรับเครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถาม
ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การประเมินมาตรฐาน
การจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกาดทอง อำเภอ
ยะลา จังหวัดยะลา และแนวทางการพัฒนามาตรฐานการจัดสวัสดิการ
เพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล กาดทอง อำเภอยะลา จังหวัด
ยะลา และศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนงานการส่งเสริม
สุขภาพ แผนงานการส่งเสริมสวัสดิการสังคมและคุณภาพชีวิต แผนงาน
วัฒนธรรมกีฬาและนันทนาการ รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ แผนงาน
การพัฒนาศักยภาพคนและความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการจัด
สวัสดิการสังคม ปีงบประมาณ 2553-2554 ขององค์การบริหารส่วนตำบล
กาดทอง อำเภอยะลา จังหวัดยะลา มาทำการเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์
มาตรฐานการจัดบริการเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ตามอำนาจหน้าที่ของ
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการกำหนดไว้ 6 ด้าน เพื่อตรวจสอบว่าด้าน
ใดผ่านบ้างและด้านใดที่ไม่ผ่าน และเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติม

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ระดับการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ จากเกณฑ์ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ได้ผ่านเกณฑ์แค่ 1 ด้าน คือ ด้านที่ 5 การสร้างความมั่นคงแก่ผู้สูงอายุ โดยมีการดำเนินการกิจกรรม คือ การเปิดโอกาสในการเรียนรู้สังเคราะห์การจัดงานศพ การรณรงค์การอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ เป็นต้น และไม่ผ่านจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ ด้านที่ 2 การจัดสวัสดิการรายได้แก่ผู้สูงอายุ ด้านที่ 3 การบริการที่พักแก่ผู้สูงอายุ ด้านที่ 4 การส่งเสริมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ และด้านที่ 6 การบริการและเครือข่ายแก่ผู้สูงอายุ การที่จะทำให้ผ่านเกณฑ์นั้นองค์การบริหารส่วนตำบลกาตองจะต้องดำเนินการกิจกรรมเพิ่มเติม คือ มีการจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ การบริการตรวจสุขภาพที่บ้าน การจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุยากจนหรือไม่มีบ้าน การส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ การให้มีที่พักอาศัยแก่ผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ การจัดให้มีที่พักแก่ผู้รับการรักษาในสถานพยาบาล การมีสโมสรผู้สูงอายุเพื่อการนันทนาการ การจัดทัศนศึกษาแก่ผู้สูงอายุ การจัดให้มีศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ การมีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน การจัดตั้งระบบเฝ้าระวังและดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น โดยมีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ซึ่งจะสามารถประหยัดงบประมาณของ

องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองและจะเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน
ตำบลกาตองต่อไป

สรุป

การศึกษานหาแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา โดย
การศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนงานการส่งเสริมสุขภาพ
แผนงานการส่งเสริมสวัสดิการสังคมและคุณภาพชีวิต แผนงานวัฒนธรรม
กีฬาและนันทนาการ รายงานการใช้จ่ายงบประมาณ แผนงานการพัฒนา
ศักยภาพคนและความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการจัดสวัสดิการสังคม
ปีงบประมาณ 2553-2554 มาทำการเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์มาตรฐาน
การจัดบริการเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการกำหนดไว้ 6 ด้าน เพื่อตรวจสอบว่าด้านใดผ่าน
บ้างและด้านใดที่ไม่ผ่านและเพื่อแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมโดยสำรวจ
แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยผลการศึกษสามารถสรุปผลได้
ดังนี้

1. การประเมินผลการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ตัวชี้วัดที่ 1 การบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ

พบว่า มีการดำเนินการในการบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุหรือการ
จัดการบริการส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ ตามตัวชี้วัดที่กำหนดบ้าง เช่น
การบริการให้ความรู้ คำแนะนำการดูแลสุขภาพ ตลอดจนด้านอื่นๆที่
เกี่ยวข้อง โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล 3 ปี (2552-2554) ซึ่งกำหนด

ไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วน
ตำบลกาตอง โดยสรุปในด้านนี้ไม่ผ่านเกณฑ์

ตัวชี้วัดที่ 2 การจัดสวัสดิการรายได้แก่ผู้สูงอายุ

พบว่า มีการดำเนินการในการจัดสวัสดิการรายได้แก่ผู้สูงอายุ
ตามตัวชี้วัดที่กำหนดบ้าง เช่น การจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุยากจนหรือไม่
มีบ้าน การส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ การช่วยเหลือค่า
ครองชีพประจำวัน การจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ ตลอดจนด้านอื่นๆที่
เกี่ยวข้อง แต่บางตัวชี้วัดก็ยังมีดำเนินการที่ไม่ครอบคลุมครบถ้วนใน
ปีงบประมาณ 2553-2554 โดยสรุปในด้านนี้ไม่ผ่านเกณฑ์

ตัวชี้วัดที่ 3 การบริการที่พักแก่ผู้สูงอายุ

พบว่า ยังไม่มีการดำเนินการในการจัดบริการที่พักแก่ผู้สูงอายุ
เช่น ไม่มีบ้านพักคนชราสำหรับผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ ไม่มีการมีที่พัก
แก่ผู้รักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการมีที่พักที่มีการเก็บค่าบริการจาก
ผู้สูงอายุ และไม่มีการนำผู้สูงอายุไปให้ครอบครัวอื่นดูแล ตลอดจนด้าน
อื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยในบางตัวชี้วัดก็มีการดำเนินการบ้างแต่จะไม่
ครอบคลุมครบถ้วนในปีงบประมาณ 2553-2554 โดยสรุปในด้านนี้ไม่ผ่าน
เกณฑ์

ตัวชี้วัดที่ 4 การส่งเสริมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ

พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองยังไม่มีดำเนินการใน
การจัดนันทนาการแก่ผู้สูงอายุเลย ตลอดจนด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยใน

บางตัวชี้วัดก็มีการดำเนินการบ้างแต่จะไม่ครอบคลุมครบถ้วนในปีงบประมาณ 2553-2554 โดยสรุปในด้านนี้ไม่ผ่านเกณฑ์

ตัวชี้วัดที่ 5 การสร้างความมั่นคงแก่ผู้สูงอายุ

พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกตองมีการดำเนินการในการสร้างความมั่นคงแก่ผู้สูงอายุ เช่น การเปิดโอกาสในการเรียนรู้แก่ผู้สูงอายุ การส่งเสริมการจัดงานศพตามประเพณี การรณรงค์ส่งเสริมการอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ การบริการด้านกฎหมายแก่ผู้สูงอายุ ตลอดจนด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ในปีงบประมาณ 2553-2554 โดยสรุปในด้านนี้ผ่านเกณฑ์

ตัวชี้วัดที่ 6 การบริการและมีเครือข่ายเกื้อหนุนแก่ผู้สูงอายุ

พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกตองไม่มีการดำเนินการในการจัดนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ เช่น ไม่มีการมีศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ ไม่มีการมีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน ไม่มีการมีบริการเยี่ยมที่บ้าน ไม่มีการจัดตั้งระบบเฝ้าระวังและดูแลผู้สูงอายุ ไม่มีการจัดอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ ตลอดจนด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยในบางตัวชี้วัดก็มีการดำเนินการบ้างแต่จะไม่ครอบคลุมครบถ้วนในปีงบประมาณ 2553-2554 โดยสรุปในด้านนี้ไม่ผ่านเกณฑ์

2. แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

ตัวชี้วัด 1 ด้านการบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ

พบว่า แนวทางแก้ไขเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการให้ดีขึ้นมากกว่าเดิม จึงควรมีการดำเนินการกิจกรรมและอุดหนุนงบประมาณเพิ่มเติม ในกรณีของการบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ หากองค์การบริหารส่วนตำบลกาตองยังไม่มีสถานที่ที่ควรมีการใช้สถานที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกาตอง และหากองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณมากเพียงก็ควรมีการก่อสร้างศูนย์บริการสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตองเอง และควรมีการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการดูแลผู้สูงอายุมาประจำ ณ ศูนย์บริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ เป็นต้น

ตัวชี้วัด 2 ด้านการจัดสวัสดิการรายได้แก่ผู้สูงอายุ

พบว่า แนวทางแก้ไขเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการให้ดีขึ้นมากกว่าเดิม จึงควรมีการดำเนินการกิจกรรมและอุดหนุนงบประมาณเพิ่มเติม ในกรณีของการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุยากจนหรือไม่มีบ้านที่อยู่อาศัย จากปัจจุบันมีการดำเนินการเฉพาะการซ่อมแซมที่พักอาศัยให้ผู้สูงอายุ สำหรับกรณีที่ยังไม่มีการดำเนินการคือ กรณีบ้านของผู้สูงอายุเก่าชำรุดหรือไม่มีที่พักอาศัยจึงควรมีการก่อสร้างบ้านพักมอบให้แก่ผู้สูงอายุ กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณน้อยก็ควรมีการทยอยก่อสร้างทุกปีจนกว่าจะครบถ้วน และมีการส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ เป็นต้น

ตัวชี้วัด 3 ด้านการบริการที่พักแก่

พบว่าแนวทางแก้ไขเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลทองสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการให้ดีขึ้นมากกว่าเดิมและผ่านเกณฑ์การประเมินการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลทองจึงควรมีการดำเนินการกิจกรรมและอุดหนุนงบประมาณเพิ่มเติม เช่น ควรมีการดำเนินการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคารขององค์การบริหารส่วนตำบลมาใช้เป็นบ้านพัก มีการประสานงานที่พักกับโรงพยาบาล ศูนย์จังหวัดยะลาหรือสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปพบแพทย์เพื่อรับการรักษา ในกรณีการมีที่พักในสถานพยาบาลแก่ผู้สูงอายุ เป็นต้น

ตัวชี้วัด 4 ด้านการส่งเสริมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ

พบว่าแนวทางแก้ไขเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลทองสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการให้ดีขึ้นมากกว่าเดิม องค์การบริหารส่วนตำบลทองอาจจะเพิ่มการดำเนินการกิจกรรมที่หลากหลายและอุดหนุนงบประมาณเพิ่มเติมมากขึ้น มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุควรร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจัดตั้งขึ้น มีการส่งเสริมนันทนาการ มีการมีก่อตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุเพื่อให้คำปรึกษาและควรพิจารณาจัดซื้อสื่ออุปกรณ์ เช่น โทรทัศน์และเครื่องฉายวีซีดี ให้ความรู้ด้านสุขภาพ เป็นต้น

ตัวชี้วัด 6 ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายเกื้อหนุนแก่

ผู้สูงอายุ

พบว่า แนวทางแก้ไขเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการให้ดีขึ้นมากกว่าเดิมและผ่านเกณฑ์การประเมินการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ จึงควรมีการดำเนินการกิจกรรมให้ครอบคลุมและพิจารณาจัดตั้งงบประมาณเพิ่มเติม เช่น กรณีการมีศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ โดยอาจพิจารณาจัดงบประมาณเพื่อการก่อสร้างโดยอาจจัดทำเป็นโรงยิมเนเซียมซึ่งสามารถใช้ได้หลากหลาย เช่น การร่วมทำกิจกรรมของผู้สูงอายุและการออกกำลังกายของผู้สูงอายุหรืออื่นๆ และการเพิ่มการมีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน และการบริการตรวจเยี่ยมบ้าน การจัดตั้งระบบเฝ้าระวังและดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

สรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลานั้น การจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุจากการเปรียบเทียบตามเกณฑ์ทั้ง 6 ด้าน ได้ผ่านเกณฑ์แค่ 1 ด้าน คือ ด้านที่ 5 การสร้างความมั่นคงแก่ผู้สูงอายุ โดยมีการดำเนินการกิจกรรม คือ การเปิดโอกาสในการเรียนรู้ สงเคราะห์การจัดงานศพ การรณรงค์การอยู่ร่วมกับผู้สูงอายุ เป็นต้น และไม่ผ่านจำนวน 5 ด้าน คือ ด้านที่ 1 การบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ ด้านที่ 2 การจัดสวัสดิการรายได้แก่ผู้สูงอายุ ด้านที่ 3 การบริการที่พักแก่ผู้สูงอายุ

ด้านที่ 4 การส่งเสริมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ และด้านที่ 6 การบริการและ
เครือข่ายแก่ผู้สูงอายุ การที่จะทำให้อาณาเขตที่นั้นองค์การบริหารส่วนตำบล
กุดองจะต้องดำเนินการกิจกรรมเพิ่มเติม คือ มีการจัดตั้งศูนย์บริการ
สาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ การบริการตรวจสุขภาพที่บ้าน การจัด
สวัสดิการแก่ผู้สูงอายุยากจนหรือไม่มีบ้าน การส่งเสริมการจัดตั้งกองทุน
สวัสดิการผู้สูงอายุ การให้มีที่พักอาศัยแก่ผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ การ
จัดให้มีที่พักแก่ผู้รับการรักษาในสถานพยาบาล การมีสโมสรผู้สูงอายุเพื่อ
การนันทนาการ การจัดทัศนศึกษาแก่ผู้สูงอายุ การจัดให้มีศูนย์
เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ การมีศูนย์ดูแลผู้สูงอายุในเวลากลางวัน
การจัดตั้งระบบเฝ้าระวังและดูแลผู้สูงอายุ เป็นต้น

วิจารณ์

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการทำ
ให้ภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มี
อำนาจมากขึ้นในการคิด วางแผนและการตัดสินใจในการจัดทำบริการ
สาธารณะ รวมถึงการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
เด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสเป็นภารกิจหน้าที่หนึ่งขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านในการจัดบริการ
สาธารณะแก่ชุมชน ซึ่งได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและ
ขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
มาตรา 16 (10) กำหนดให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วน

ตำบล มีอำนาจในการจัดระบบการบริการสาธารณสุขเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ในการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้ให้ความสำคัญในการคุ้มครองทางสังคมให้กับผู้สูงอายุจะเน้นที่การสังเคราะห์ผู้สูงอายุให้ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐโดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ยากจนเพื่อให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถพึ่งตนเองได้ โดยในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุตามมาตรา 80 กำหนดไว้ว่า “ รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้” มาตรา 54 กำหนดไว้ว่า “ บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปี บริบูรณ์และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” และตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 ตามมาตรา 67 ภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการนอกจากนี้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สาระสำคัญ

เพื่อให้ดำเนินงานเกี่ยวกับการคุ้มครอง ส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกี่ยวกับการคุ้มครอง ส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้ จัดทำแนวทางมาตรฐานการจัดบริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2548 ให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้ประเมินความพร้อมและระดับการจัด สวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในท้องถิ่นตนเอง เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ ประชาชนในเขตปกครองของตนเองมากขึ้น

สำหรับผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อ ผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา สามารถนำมาอภิปรายผลร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องได้ดังนี้

การจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วน ตำบลกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลานั้น โดยจากการศึกษาพบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการอยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ โดยมีลักษณะของ การจัดสวัสดิการในบางตัวชี้วัดยังมีไม่มากนักแม้จะผ่านเกณฑ์ในบาง ตัวชี้วัดก็ตกเกณฑ์ มีเพียงการร่วมกับหน่วยงานอื่นในการดำเนินการ เท่านั้น บางตัวชี้วัดยังไม่มีการจัดตั้งงบประมาณหรือการก่อสร้างอาคาร

สาธารณูปโภคอย่างอื่นเพิ่มเติมหรือยังไม่มีกิจกรรมเลย ส่วนในบางตัวชีวิตก็มีการดำเนินการจำนวนมากกว่าเกณฑ์ ซึ่งผลที่ตามมาคือผู้สูงอายุขาดโอกาสในการได้รับความช่วยเหลือ จึงควรมีเพิ่มการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุและสามารถประหยัดงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง ซึ่งจะยังประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป

โดยจากการศึกษาพบว่า ในด้านการบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองมีการมีการแนะนำให้ความรู้โดยใช้เอกสารแผ่นพับเพื่อให้ความรู้ ในด้านการจัดสวัสดิการรายได้แก่ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองมีการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุที่ยากจน การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในด้านการบริการที่พักแก่ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองมีการมอบเครื่องนุ่งห่มแก่ผู้สูงอายุ ในด้านการส่งเสริมนันทนาการแก่ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองมีการส่งเสริมการออกกำลังกายแก่ผู้สูงอายุ ในด้านการสร้างความมั่นคงแก่ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองมีการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ มีการส่งเสริมการจัดงานศพแก่ผู้สูงอายุ มี มีการรณรงค์การอยู่ร่วมกันของผู้สูงอายุ ในด้านการบริการและเครือข่ายเกื้อหนุนแก่ผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลกาตองยังไม่มีมีการดำเนินการกิจกรรม และแม้จะมีส่วนงานที่รับผิดชอบงานด้านการด้านผู้สูงอายุโดยตรง แต่เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลกาตองยังไม่มีบุคลากรด้านการส่งเสริมสุขภาพ

และยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการสังคมสงเคราะห์ ดังนั้นหากมีการดำเนินการที่จะให้ครอบคลุมภารกิจด้านนี้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลทองซึ่งขาดความชำนาญจำเป็นต้องพึ่งพาและขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญการด้านการด้านสังคมสงเคราะห์มาช่วยเหลือ ดังนั้นโดยสรุปตามเกณฑ์ องค์การบริหารส่วนตำบลทอง มีระดับความพร้อมโดยระดับการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อผู้สูงอายุอยู่ในระดับไม่ผ่านหรือตกเกณฑ์ มีความจำเป็นต้องพัฒนาเกือบทุกตัวชี้วัดที่ยังมีการจัดสวัสดิการจำนวนน้อย กิจกรรมอยู่ เพื่อปรับปรุงแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ สอดคล้องกับงานการศึกษาของ นลินี โฉมพิงชัยฤทธิ์ (2549) พบว่า การดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจะประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องของด้านต่างๆ ได้แก่ ความชัดเจนของนโยบาย ความชัดเจนของวิธีปฏิบัติ ความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากร ความเหมาะสมของจำนวนบุคลากรกับภาระงาน ความพอเพียงของอุปกรณ์ ความสามารถด้านงบประมาณ การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความร่วมมือและสนับสนุนจากบุคลากรและการมีส่วนร่วมของประชาชน และมีความสอดคล้องกับงานการศึกษาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการรายได้ของ ธีระพันธ์ อินตะปาน (2551) กล่าวว่า เนื่องจากการให้เงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้นได้ ดังนั้นรัฐบาลจะต้องจัดสวัสดิการด้านอื่นๆ ให้ผู้สูงอายุ เช่น ส่งเสริมหรือสงวนอาชีพแก่ผู้สูงอายุ

โดยเฉพาะงานด้านหัตถกรรมงานจักรสาน งานทอ รวมทั้งหัตถกรรมอื่นๆ เป็นต้น การออกมาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการหรือนายจ้างในท้องถิ่น จ้างงานผู้สูงอายุหรืองานงานให้ทำที่บ้าน หาอุปกรณ์สำหรับอำนวยความสะดวกในการดำรงชีพหรือการทำงานให้ผู้สูงอายุ เช่น แวนสายตา เครื่องช่วยฟัง ฟันเทียม ผ้าอ้อมผู้ใหญ่ เป็นต้น การสนับสนุนการรวมกลุ่ม การทำกิจกรรมต่างๆของผู้สูงอายุ เช่น การรวมกลุ่มการประกอบอาชีพ การรวมกลุ่มกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

สำหรับแนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลภาคต่อควรมีการดำเนินการเพิ่มเติมเพื่อให้มีการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลภาคต่อมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ การสร้างการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานการศึกษาของ ธีระพันธ์ อินต๊ะปาน(2551) ซึ่งกล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลกระทบต่อ การปรับตัวของผู้สูงอายุคือ การเตรียมตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคมใน ขณะเดียวกันสุขภาพเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุและความสัมพันธ์ในครอบครัวก็มี ผลต่อการปรับตัวของผู้อายุเช่นกัน ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อการ ปรับตัวของผู้สูงอายุไม่มากนักหรือมีผลกระทบต่อ การปรับตัวของสังคม ผู้สูงอายุบางคนหรือบางกลุ่มเท่านั้น ฉะนั้นผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องเข้าใจบริบท ของการดำรงชีพของผู้สูงอายุในประเทศไทย และเข้าใจวัฒนธรรมความ

เป็นปฏุนีเยบุคคลของผู้สูงอายุ ซึ่งได้ทำประโยชน์แก่ท้องถิ่นตำบลมาในอดีตและต้องช่วยกันสร้างความเข้าใจแก่เยาวชนคนรุ่นใหม่ และผลักดันให้การจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับการกระจายอำนาจด้านการสังคมสงเคราะห์ เพื่อยังประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นและประชาชนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากประเด็นผลการศึกษาที่ค้นพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลกตองมีระดับของการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุอยู่ในระดับไม่ผ่านเกณฑ์ โดยมีลักษณะของการจัดสวัสดิการในบางตัวชี้วัดยังมีไม่มากนักแม้จะผ่านเกณฑ์ในบางตัวชี้วัดก็ตกเกณฑ์ มีเพียงการร่วมกับหน่วยงานอื่นในการดำเนินการเท่านั้น บางตัวชี้วัดยังไม่มีการจัดตั้งงบประมาณหรือการก่อสร้างอาคารสาธารณูปโภคอย่างอื่นเพิ่มเติมหรือยังไม่มีการดำเนินงานในส่วนในบางตัวชี้วัดก็มีการดำเนินการจำนวนมากว่าเกณฑ์ ซึ่งผลที่ตามมาคือผู้สูงอายุขาดโอกาสในการได้รับความช่วยเหลือ จึงควรมีเพิ่มการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุและสามารถประหยัดงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลกตอง ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลกตอง ดังนี้

1. ในด้านการบริหารจัดการด้านผู้สูงอายุ ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกหลานหรือผู้ดูแลโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะมนุษย์สัมพันธ์กับผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ควรศึกษาด้านปัจจัยอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ได้แก่ งานอดิเรก ความต้องการของผู้สูงอายุ ในการดำรงชีพ เพื่อการสร้างอาชีพและรายได้แก่ผู้สูงอายุ รวมทั้งการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการร่วมจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ

3. ในด้านงบประมาณควรมีการศึกษาวิธีการหรือกลไกในการจัดสรรงบประมาณที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคองได้จัดสรรแก่อนุวัยอื่นว่ามีการนำไปใช้บริหารจัดการเพื่อบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของการดำเนินการมากน้อยเพียงใด

4. ในด้านสัดส่วนการจัดสรรรายได้ควรมีการประชุมจัดทำแผนด้านงบประมาณ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากส่วนวิชาการ ส่วนราชการ การเมืองท้องถิ่นและภาคประชาชน เพื่อความเข้าใจกันอย่างถูกต้องในการกำหนดนโยบายด้านงบประมาณเพื่อพัฒนาสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุของคนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลภาคอง

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2543). **พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542**. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). **แนวทางการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการเพื่อสงเคราะห์ผู้สูงอายุ**. กรมส่งเสริมการ

ปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ: เอกสารอัด
สำเนา.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). **ตามมาตรฐานตัวชี้วัด**. กรม
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. กรุงเทพฯ:
เอกสารอัดสำเนา.

ธีรพันธ์ อินดีปะปาน . (2551). **การประเมินผลการนำนโยบายการ
จ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุไปปฏิบัติ
ขององค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กในจังหวัดลำพูน**.
การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐ
ประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นลินี ไฉ่หิซิงชัยฤทธิ. (2549). **การประเมินผลการดำเนินงานสวัสดิการ
สังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ : กรณีศึกษาเทศบาลนคร
เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐ
ประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537.

ราชกิจจานุเบกษา.เล่ม111 ตอนที่ 53ก วันที่ 2 ธันวาคม 2537.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). **สวัสดิการผู้สูงอายุ แนวคิดและวิธีการ
วิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพฯ : มิสเตอร์ก็อปปี
(ประเทศไทย).

องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง. (2554). **ข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหาร**

บริหารส่วนตำบลกาตอง.สำนักงานปลัด อบต. องค์การบริหาร

ส่วนตำบลกาตอง. ยะลา: เอกสารอัดสำเนา.

องค์การบริหารส่วนตำบลกาตอง. (2554). **ข้อมูลทะเบียนผู้สูงอายุที่**

ได้รับเบี้ยยังชีพ ปี 2554. สำนักงานปลัด อบต. องค์การบริหาร

ส่วนตำบลกาตอง. ยะลา: เอกสารอัดสำเนา.

อุบลรัตน์ เฟิงสถิต. (.2546). **จิตวิทยาผู้สูงอายุ.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.